

Новолітування (скорочено)

Борис Харчук

Мама досвітком взяли клунка й пішли на третє село. Це для мене так сказано. Щоб я не хвилювався. Але всі знали, що мама пішли до партизан, понесли їм хліба.

Бабуся з братом порядкують. Думають, чи зачиняти двері. Вони думають про матір. Вони повинні повернутися, але їх все немає.

Брат товчється у сніях, а потім стукає в двері.

— Просимо!

— Добрий вечір! Не я йду — Новий рік іде!

— Нехай іде, — відказують бабуся, беручи сніп і сіно.

Сніп поставили в кутку, сіно поклали на стіл. Зверху бабуся застилають скатертину, а потім ставлять кутю. В такий вечір треба поставити 12 страв, бо 12 братів-місяців сходяться до купи. Ми з братом наперебій лічимо страви: кутя, третій мак, вода... ставиться узвар — сушені фрукти, вода, хліб, сіль. Більше не набирається.

Бабуся сідають до столу. Першу ложку куті не з'їдають, а підкидають: "Хай так родяться бджоли і щастя". Потім вони приносять рукавицю, наповнену немолотим зерном. Це така пашня, з якої виростає щастя.

Але ось майнула тінь. Мама входять, вносячи мороз. Вони сідають за стіл і розповідають, що з ними нічого не трапилося, а от жінка, яку вони зустріли... Вона йшла чомусь через ліс, і її побачив німецький літак, який вишукував партизан. Почав обстрілювати, а вона тікала, ухиляючись. І схватись змогла лише під місточком. А брат сказав: "Нікого, мабуть, той літак не вислідкував, якщо накинувся на бідну жінку".

А зранку ми пішли по хатах. Скрізь, де ми заходили, примовляли:

— Запряжем хмару, виїдемо на сонці: землю орати — поля робити... Сійся-родися, жито-пшениця, всяка пашниця! — набирали жменьку зерна, маку, гречки, проса з рукавиці й сипали. — Щоб не бив град... Щоб поля не засівали кулями" білим тілом не зволючувались і кров'ю не сполощувались... Сійся-родися... Коноплі до стелі, льон по коліна, щоб у вас, люди, голова не боліла!

[1] Новолітування – вітання з новим роком, щедрування.